

Taalpost 1407

woensdag 27 februari 2013

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

1. Taalnieuws

- In het Engels zijn er op Twitter maar 27¹⁴⁰ mogelijke lettercombinaties.

Bron: [Het Laatste Nieuws](#)

- Henk Hofland wint de Lofprijs der Nederlandse taal 2012; de Sofprijs is voor het Stedelijk Museum.

Bron: [Stichting Nederlands](#)

- Na protesten van motorrijders heeft de *Oxford English Dictionary* de definitie van *biker* gewijzigd.

Bron: [The New Zealand Herald](#)

2. Vraag van de week: heeft met de hand leren schrijven nog nut?

We schrijven steeds minder met de hand. Gaat er daarmee iets verloren? In Nederland beantwoordt Christiaan Weijts die vraag in [De Groene Amsterdammer](#): "Ja, het eigene, het individuele, het intieme." Het Vlaamse radioprogramma [Hautekiet](#) onderzocht of leren schrijven voor kinderen nog wel nut heeft.

Onze Taal heeft ook een [Facebookpagina](#), met op maandag t/m donderdag puzzels, quizen, tips, discussies en weetjes en elke vrijdag leuke [taalkronkels](#).

3. Extra: begint onze taalontwikkeling al voor de geboorte?

Enkele Franse wetenschappers [onderzochten](#) twaalf te vroeg geboren baby's (geboren na 28 tot 30 weken in plaats van na 40 tot 42 weken). Ze lieten hun lettergrepen horen die uitgesproken werden door zowel mannen als vrouwen. Uit de hersenactiviteit van de baby's blijkt dat ze een onderscheid kunnen maken tussen mannen- en vrouwenstemmen. Dat is opvallend, want het brein van te vroeg geboren baby's is nog niet volgroeid. Het zou dus kunnen dat de taalontwikkeling van mensen al voor de geboorte begint.

De gratis e-mailnieuwsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Zie voor het archief www.taalpost.nl. Afmelden kan [hier](#). U kunt Taalpost ook volgen via Twitter ([@Taalpost](#)).

Taalpost 1406

maandag 25 februari 2013

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

1. Taalnieuws

- Volgens de Duitse president Joachim Gauck is het Engels het geschiktst als voertaal voor de hele Europese Unie.

Bron: [Die Welt](#)

- Op 5 maart begint het Hoger Onderwijs Voor Ouderen aan de Universiteit Leiden met een collegereeks 'Retorica, klassiek en modern. Wat maakt sprekers overtuigend?'

Bron: [Universiteit Leiden](#)

- Vorige week overleed de Vlaamse scherpe pen [Patrick De Witte](#) (pdw); sindsdien is een van zijn creaturen, de taalgrenswatcher Renaat Vekemans, verrassend actief geworden op Twitter.

Bron: [Vekemans Renaat](#)

2. Taaltip: 'hai-fai', 'hie-fie' en 'hai-fie'

Vorige week schreven we over de uitspraak van *wifi* dat dit als 'wie-fie' en als 'wai-fai' uitgesproken kan worden. We merkten daarbij op dat *hifi* alleen als 'hai-fai' wordt uitgesproken; dat bleek uit de woordenboeken van Van Dale, Koenen en Verschueren en de [Taalatabank](#) van de VRT. Maar enkele Vlaamse Taalpostlezers meldden dat zij 'hie-fie' of 'hai-fie' zeggen. En inderdaad: in het *Woordenboek voor correct taalgebruik* (Theissen en Debrabandere, 2004) staat 'hie-fie' als Vlaamse uitspraak vermeld en het uitspraakwoordenboek van De Coninck (1974) vermeldt 'hai-fie'. Een uitspraakverschilletje tussen Nederland en Vlaanderen dus, net als bij *fan* en *tram*.

Sommigen twijfelden of in het Engels 'hai-fai' wel de juiste uitspraak was, omdat de eerste lettergreep van 'fidelity' door de meeste Engelstaligen als een 'ie' wordt uitgesproken. Maar 'hai-fai' lijkt toch echt juist in het Engels.

Tot slot nog iets over de herkomst van *wifi*: Van Dale, ons eigen Witte Boekje (2011) en *Wegwijs in ICT-land* (2011) vermelden dat deze afkorting staat voor 'wireless fidelity'. Dat is vermoedelijk een herinterpretatie; de afkorting *wifi* zou ooit 'zomaar' bedacht zijn, wellicht met een knipoog naar *hifi*, maar meer ook niet.

Uw kennis van de belangrijkste taalregels oprissen? Op 6 en 11 april geeft de Taaladviesdienst **taaltrainingen** in Amsterdam; schrijf u in [via de website!](#)

3. Website van de week: Widopedia

Hoeveel mensen uit Frans-Vlaanderen kunnen nog zeggen dat ze het Nederlands feilloos beheersen? Wido Bourel is er een van. Hij is geboren en opgegroeid in Frans-Vlaanderen en woont nu in Vlaanderen. Door zelfstudie bekwaamde hij zich in de Nederlandse taal. Meer nog, hij heeft heel wat gepubliceerd over Frans-Vlaanderen en de verhouding tot Frankrijk, de Benelux en Europa. Hij heeft zijn teksten, artikelen en essays verzameld in zijn [Widopedia](#).

De gratis e-mailnieuwsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Zie voor het archief www.taalpost.nl. Afmelden kan [hier](#). U kunt Taalpost ook volgen via Twitter ([@Taalpost](#)).

Taalpost 1405

vrijdag 22 februari 2013

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

1. Taalnieuws

- De 'Vertaalduivel 2013' is toegekend aan de Nederlandse Taalunie als "een uitnodiging om de komende jaren op het rechte spellingpad te blijven".

Bron: [Vereniging voor Letterkundigen](#)

- Nederlandstaligen ervaren de tussen-*n* in woorden als *boekenkast* en *aardbeienjam* als aanduidingen van het meervoud.

Bron: [Radboud Universiteit Nijmegen](#)

- Australië wil taalstoornissen bij jeugdige delinquenten behandelen.

Bron: [ABC Australia](#)

2. Tv-uitzending van de maand: *Lingo*

Het nog altijd populaire tv-taalspel *Lingo* besteedde afgelopen woensdag aandacht aan [de Taalcanon](#), de website waarop tientallen taalkundigen op een enthousiasmerende manier allerlei vragen beantwoorden over hun vak. Sommige van de te raden woorden kwamen deze keer uit de Taalcanon; er werd in de uitzending meer over verteld. De aflevering kan nog [online worden bekeken](#) (in elk geval in Nederland).

Wat doet een [\(kinder\)ombudsman](#)? Wat betekent [wrang](#)? Zulke woorden legt [Woordspot](#) wekelijks uit aan scholieren, ook via [Twitter](#) en [Facebook](#). (Mogelijk gemaakt door de [Stichting Vrienden van Onze Taal](#).)

3. Extra: waarom Clarence Thomas makkelijke woorden gebruikt

Clarence Thomas is een bekend conservatief lid van het hoogste rechtscollege in Amerika. De teksten die hij schrijft, zijn gemiddeld zo'n 25% korter dan die van zijn collega's en bevatten bovendien veel makkelijke woorden. Het Amerikaanse tijdschrift *The Atlantic* besteedt [op zijn website](#) aandacht aan het hoe en waarom van Thomas' voorkeur voor heldere taal.

4. Prijswinnaars oproep 'Wat zijn uw taalanekdotes uit de klas?'

In Taalpost 1402 vroegen we u om taalvondsten en ontsporingen uit de klas of de collegezaal naar Onze Taal te sturen. Hartelijk dank voor de vele inzendingen! De exemplaren van het boekje *Man schiet niet in knie* gaan naar Jos Boom, Joop Groeneveld en Berthe van Vlokhoven.

De gratis e-mailnieuwsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Zie voor het archief [www.taalpost.nl](#). Afmelden kan [hier](#). U kunt Taalpost ook volgen via Twitter ([@Taalpost](#)).

Taalpost 1404

woensdag 20 februari 2013

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

1. Taalnieuws

- 'Taal-gen' blijkt actiever in meisjes dan in jongens.

Bron: [Science](#)

- Journalist Rien van den Berg pleit voor wetenschappelijk onderzoek naar het Urks.

Bron: [Opurk.nl](#)

- Een Syrische bankier in Londen heeft een nieuwe fonetische schrijfwijze bedacht die de mensen dichter bij elkaar moet brengen.

Bron: [BBC](#)

2. Voorpublicatie van de maand: zachte g

In mei van dit jaar verschijnt er een nieuw boek van de bekende publicist en taalkundige Wim Daniëls, *Groeten uit Brabant*. Op zijn website heeft Daniëls alvast [een voorpublicatie](#) geplaatst over de zachte g. Hij roept erin op om 'op te houden over de zachte g', maar wil ondertussen nog wel dit kwijt: "Het zou me niks verbazen als wij Brabanders - want ik ben er ook een - dankzij het gemanoeuvereer met onze tong om de mondholte verkleind te krijgen en een geruisloze g te produceren, zoveel soepelheid in die tong hebben verkregen dat we inmiddels ook de beste kussers van het land zijn, met wie het veel aangener zoenen is dan met harde-g-sprekers."

Uw kennis van de belangrijkste taalregels oprissen? Op 6 en 11 april geeft de Taaladviesdienst taaltrainingen in Amsterdam; schrijf u in [via de website!](#)

3. Extra: Frida Balk-Smit Duyzentkunst

Op 7 februari 2013 overleed dr. Frida Balk-Smit Duyzentkunst. Tot aan haar pensioen in 1992 was zij hoogleraar Taalkunde van het hedendaags Nederlands aan de Universiteit van Amsterdam. Daarna maakte zij ook deel uit van het bestuur van het Genootschap Onze Taal. Op het internet zijn inmiddels twee in memoriams verschenen: een door haar naaste collega [Wim Klooster](#) en een door de bij haar gepromoveerde Leuvense hoogleraar [Joop van der Horst](#).

De gratis e-mailnieuwsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Zie voor het archief www.taalpost.nl. Afmelden kan [hier](#). U kunt Taalpost ook volgen via Twitter ([@Taalpost](#)).

Taalpost 1403

maandag 18 februari 2013

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

1. Taalnieuws

- De Duitse taal wint aan populariteit onder Nederlandse werknemers.

Bron: [Managers Online](#)

- Autofabrikant Audi legt een claim op de letter q.

Bron: [De Standaard](#)

- Er is een nieuw muziekgenre ontstaan: Nederlandstalige dancemuziek.

Bron: [NOS](#)

2. Taaltip: 'wie-fie' of 'wai-fai'?

In treinen en openbare gebouwen wordt vaak aangekondigd dat er *wifi* beschikbaar is. *Wifi* kan op twee manieren worden uitgesproken: als 'wai-fai' en als 'wie-fie'.

Wifi staat voor *wireless fidelity*. Letterlijk betekent dit 'draadloze getrouwheid (in de weergave van het signaal)'; als ergens *wifi* is, kun je gratis draadloos contact maken met internet. Vergelijkbaar is het al langer bestaande *hifi* (zoals in *hifi-installatie*), dat letterlijk 'hoge getrouwheid (in de weergave van het geluid)' betekent.

Hifi wordt uitgesproken als 'hai-fai', maar bij *wifi* komt naast 'wai-fai' ook 'wie-fie' voor. Vermoedelijk komt dit doordat veel mensen geen verband leggen tussen *hifi* en *wifi*. Bovendien staan waarschijnlijk weinigen erbij stil waar *wifi* nu precies een verkorting van is. Zo kon de Nederlandse uitspraak 'wie-fie' ook gebruikelijk worden.

Tekstniveau B1 is een leeg begrip.' Lees er meer over in [de nieuwe Onze Taal. Lid worden? Dat kan nu voor € 29,- tot eind 2013!](#)

3. Extra: *Gebaren in zicht*

Op vrijdagmiddag 1 maart 2013 wordt in Nijmegen de nieuwe website [Gebaren in zicht](#) feestelijk geopend. De website bevat veel informatie over gebarentaal en het Nijmeegs onderzoek ernaar, en onder andere ook een woordenlijst met taalkundige termen.

Geïnteresseerden – zowel dove gebarentaalgebruikers als anderen – zijn van harte welkom om deze feestelijke opening mee te maken. Voor meer informatie en aanmelding: gebareninzicht@let.ru.nl.

De gratis e-mailnieuwsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Zie voor het archief www.taalpost.nl. Afmelden kan [hier](#). U kunt Taalpost ook volgen via Twitter ([@Taalpost](#))

Taalpost 1402

vrijdag 15 februari 2013

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

1. Taalnieuws

- De steden Amsterdam en Gent zullen het woord 'allochtoon' niet meer gebruiken.

Bron: [de Volkskrant](#)

- Canadese wetenschappers ontwikkelen een computerprogramma om oude talen te reconstrueren.

Bron: [New Scientist](#)

- Ter gelegenheid van de troonswisseling in Nederland zet Van Dale een *Oranje boekje* online, waarin actuele koninklijke termen worden verklaard.

Bron: [Van Dale](#)

2. Top-10 van de week: taalapps

Wat pronkt er op smartphones of tablets van trendy taalliefhebbers? Taalapps, natuurlijk: programma's om taalspelletjes te spelen, je woordenschat bij te spijkeren of een nieuwe taal te leren. Maarten Dassing worstelde zich door honderden taalapps en stelde een top-10 samen voor [TaalSchrift](#), het onlinetijdschrift van de Nederlandse Taalunie over taal en taalbeleid. Hij nodigt de lezers ook uit om een taalapp te bedenken die nog niet bestaat.

'Tekstniveau B1 is een leeg begrip.' Lees er meer over in [de nieuwe Onze Taal](#). [Lid worden?](#) € 29,- tot eind 2013.

3. Wedstrijd: wat zijn uw taalanekdotes uit de klas?

Vraag: "Waarop steunt het principe van de thermometer?" Antwoord: "Op een houten plankje." In de klas of de collegezaal komen mooie taalvondsten en grappige ontsporingen voor. Hebt u ook een taalanekdote uit de klas? Mail deze naar [Onze Taal](#), waarin maandelijks de rubriek 'Klassewerk' verschijnt. De uiterste inzenddatum voor het aprilnummer is aanstaande maandag, 18 februari. Doe mee, want dan maakt u kans op een van de drie exemplaren van *Man schiet niet in knie*, een bloemlezing uit de beste taalkronkels van de afgelopen jaren.

De gratis e-mailnieuwsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Zie voor het archief www.taalpost.nl. Afmelden kan [hier](#). U kunt Taalpost ook volgen via Twitter ([@Taalpost](#)).

Taalpost 1401

woensdag 13 februari 2013

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

1. Taalnieuws

- U kunt nu kiezen wie de Lofprijs en wie de Sofprijs der Nederlandse Taal 2012 verdient.

Bron: [Stichting Nederlands](#)

- Het kabinet van de Belgische staatssecretaris voor Mobiliteit beantwoordt een mail met wartaal.

Bron: [Het Nieuwsblad](#)

- Een Italiaanse journaliste had dankzij haar kennis van het Latijn als eerste door dat paus Benedictus XVI zijn abdicatie aankondigde.

Bron: [De Standaard](#)

2. Nieuw: februari-maartnummer *Onze Taal*

Vrij gezellig, happy single of zielepoot: hoe noem je mensen die 'tussen relaties in zitten'? Renzo Verwer doet verslag in het februari-maartnummer van *Onze Taal*. Omdat het morgen Valentijnsdag is, kunt u het artikel [integraal online lezen](#).

Verder in dit nummer: Berthold van Maris spreekt met oud-hoogleraar Mineke Schipper over spreekwoorden over vrouwen, René Appel interviewt schrijver Tom Lanoye over 'goesting in taal' en Gaston Dorren heeft het over 'Slechthorend is het nieuwe doof'. Bekijk de [volledige inhoudsopgave](#).

Zoekt u een hartveroverend valentijnscadeau? Richt uw pijlen op een [proefabonnement op Onze Taal](#).

3. Extra: nieuwe taalblogs

Hoeveel stukjes voor weblogs worden er per dag geschreven? Als u een kijkje neemt bij [worldometers](#), kent u het antwoord. Toch zien nog altijd nieuwe weblogs het daglicht. Bijvoorbeeld [Taalisman](#) van Frans Lisman, die van plan is elke maand een taalcolumn te publiceren. Of [Art journaling met spreekwoorden](#) van Anneke Wijers, die spreekwoorden, uitdrukkingen en gezegdes in beeld brengt.

De gratis e-mailnieuwsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Zie voor het archief www.taalpost.nl. Afmelden kan [hier](#). U kunt Taalpost ook volgen via Twitter ([@Taalpost](#)).

Taalpost 1400

maandag 11 februari 2013

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

1. Taalnieuws

- Er komt een film over de Amerikaanse taalkundige Noam Chomsky.

Bron: [Firstshowing](#)

- De topvoetballer Lionel Messi heeft zich met het woord *inmessionante* tot in de Spaanse woordenboeken getrap.

Bron: [Voetbal International](#)

- Twitteren kan voortaan ook in het internettaaltje *lolcat*.

Bron: [Spitsnieuws](#)

2. Taaltip: *Jongens, luister 's / 'ns / es / is!*

Er zijn verschillende mogelijkheden om het bijwoord *eens* verkort weer te geven. In *'ns* en *'s* geeft de apostrof aan dat het om een verkorting gaat. Daarnaast is de 'inkorting' *es* (zonder apostrof) mogelijk. Ook *is* komt vrij vaak voor ('Jongens, luister is!'), maar dat is niet juist.

In *Luister 'ns/'s/es/eens!* en *Dat is nog 'ns/'s/es/eens een goede cd!* is de letterlijke betekenis van *eens* ('één keer') nauwelijks aanwezig. In bijvoorbeeld *Ik ben gisteren uitgegleden op ons tuinpad en daarmee nóg eens* is dat wel het geval. *Eens* kan hier daarom niet zo goed worden verkort. In bijvoorbeeld *Dat was eens maar nooit meer* is alleen de volle vorm *eens* mogelijk.

In een zin als *'s Even kijken wat er in het recept staat* kan het best *'s* worden gebruikt. *'ns Even kijken wat er in het recept staat* en *Es even kijken wat er in het recept staat* zien er wat vreemd uit. Als een zin begint met een apostrof en een losse letter, 'verspringt' de hoofdletter naar het eerstvolgende 'echte' woord. Daarom is het ook bijvoorbeeld *'s Morgens eet ik pap* en *'k Zou niet weten welke dag het vandaag is*.

Laatste kans: de [Taalkalender 2013](#) voor 10 euro thuisgestuurd.

3. Bekroning van de week: LOT-populariseringsprijs

Het tijdschrift *Onze Taal* heeft de [LOT-populariseringsprijs](#) gekregen. De Landelijke Onderzoeksschool Taalwetenschap (LOT) reikt deze prijs uit voor het beste populariserende werk op het gebied van de taalwetenschap. *Onze Taal* kreeg de prijs voor zijn jaargangen 2011 en 2012. De prijs wordt gedeeld met de taalkundigen Elisabeth van der Linden en Folkert Kuiken, die het boek *Het succes van tweetalig opvoeden* schreven.

De gratis e-mailnieuwsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Zie voor het archief www.taalpost.nl. Afmelden kan [hier](#). U kunt Taalpost ook volgen via Twitter ([@Taalpost](#)).

Taalpost 1399

vrijdag 8 februari 2013

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

1. Taalnieuws

- Kinderen met dyslexie in de familie hebben een tien keer zo grote kans om dyslectisch te worden als kinderen zonder dyslexie in de familie, blijkt uit Amsterdams onderzoek.

Bron: [Universiteit van Amsterdam](#)

- De officiële spelling van het Catalaans bestaat honderd jaar.

Bron: [La Vanguardia](#)

- De tekstschrijver die voor president Obama 'Yes, we can!' bedacht, vertrekt naar Hollywood.

Bron: [De Standaard](#)

2. Discussie van de maand: universitaire scholing basisschoolleerkrachten?

In december werden de resultaten bekendgemaakt van een internationaal onderzoek naar de leesprestaties van tienjarigen. Hieruit blijkt dat de Nederlandse kinderen de laatste jaren achteruit zijn gegaan met lezen, zowel in absolute zin (hun scores zijn lager) als in vergelijking met het buitenland – andere landen hebben de laatste jaren juist vooruitgang geboekt.

In Finland zijn alle basisschooldocenten universitair opgeleid. Moeten we daar ook in Nederland en Vlaanderen naar streven? In het februari-maartnummer van *Onze Taal* bespreekt de taalkundige Frank Jansen de voors en tegens. Zijn stukje staat ook [op de website van Onze Taal](#). U kunt daar stemmen en reageren.

Is het een idee om uw taalkennis en die van uw collega's op te frissen? Onze Taal geeft ook [incompanytrainingen](#).

3. Extra: onderzoek naar *krijgen*

Marja Clement van de vakgroep Nederlands aan de universiteit van Zürich doet onderzoek naar het gebruik van het werkwoord *krijgen* in het Nederlands. Zij is daarbij geïnteresseerd in het gebruik van dit werkwoord in zowel standaardtaal als dialect. Ze vraagt Nederlandstaligen een [enquête](#) in te vullen en die voor 15 februari [op te sturen](#).

De gratis e-mailnieuwsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Zie voor het archief [www.taalpost.nl](#). Afmelden kan [hier](#). U kunt Taalpost ook volgen via Twitter ([@Taalpost](#)).

Taalpost 1398

woensdag 6 februari 2013

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

1. Taalnieuws

- Nijmeegse taalwetenschapper zet in haar proefschrift uiteen wat voor problemen vreemdelingen hebben met het leren van de Nederlandse regels voor verbuiging en vervoeging.

Bron: [Kennislink](#)

- Het bed is de beste leraar voor een nieuwe taal, volgens de directeur van de Vlaamse opera.

Bron: [HLN.be](#)

- Amsterdam ligt ver achter op andere Nederlandse steden wat het onderwijs in vreemde talen betreft, volgens D66 Amsterdam.

Bron: [Het Parool](#)

2. Bijnaam van de week: 010

'010' is een in Nederland goed bekende bijnaam voor Rotterdam (naar het [netnummer](#) van de stad). Rotterdammers hebben er een handje van allerlei locaties in hun stad een bijnaam te geven ('De Hef', 'De Koopgoot'). Wat is de pakkendste? De website Scheurmail Rotterdam organiseert [een verkiezing](#) om daarachter te komen.

Spelling, grammatica, leestekens, tekstvorm: voor elk wat wils in de boekenserie [Taal geregeld](#).

3. Extra: wat is een voorzetsel?

Wat is precies een voorzetsel? Volgens de bekende Britse taalkundige Geoff Pullum heeft de taalwetenschap daar in de afgelopen eeuw veel nuttige informatie over verzameld, maar wordt die in de meeste taaladviesboeken en andere taalboeken voor een breder publiek ten onrechte genegeerd. Op de website van het Amerikaanse webtijdschrift [The Chronicle](#) legt Pullum in zijn kenmerkende flamboyante stijl uit waarom hij dat vindt.

De gratis e-mailnieuwsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Zie voor het archief [www.taalpost.nl](#). Afmelden kan [hier](#). U kunt Taalpost ook volgen via Twitter ([@Taalpost](#)).

Taalpost 1397

maandag 4 februari 2013

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

1. Taalnieuws

- Vanmiddag krijgt de taalkundige Bram Jagersma de De la Courtprijs voor zijn grammatica van het Soemerisch.

Bron: [Koninklijke Nederlandse Academie voor Wetenschappen](#)

- Dankzij het werk van negentiende-eeuwse missionarissen kan een uitgestorven Australische taal herleven.

Bron: [Der Spiegel](#)

- Kroaten in Vukovar hebben afgelopen zaterdag massaal geprotesteerd tegen Servischtaalgewijziging.

Bron: [Deredactie.be](#)

2. Taaltip: *kauwgompje, kauwgumpje, kauwgommetje of kauwgummetje*

Deze vier verkleinvormen zijn allemaal mogelijk. *Kauwgom* en *kauwgum* zijn vormvarianten van elkaar, en ze hebben allebei twee verkleinvormen. *Kauwgompje* lijkt het gebruikelijkst te zijn, gevolgd door *kauwgumpje*.

Op het eerste gezicht ligt *kauwgommetje/-gummetje* het meest voor de hand. Het is immers ook *gommetje/gummetje*: woorden met een 'korte' klinker krijgen meestal een 'lange' verkleiningsuitgang: *bommetje, halletje, dingetje*. Maar bij langere woorden met een *m* als slotletter is soms zowel *-etje* als *-pje* mogelijk. Dat verklaart het voorkomen van *kauwgumpje/-gompje*, net als dat van *pelgrimmetje/pelgrimpje* en *winegummetje/winegumpje*.

Direct antwoord op uw taalvraag? Bel de [Taaladviesdienst](#).

3. Extra: onomatopeeën op DWVDNT

Onomatopeeën zijn klanknabootsende woorden, zoals *kwak* en *plof*. Op [DWVDNT](#), het weblog voor jongeren van de Nederlandse Taalunie, wijdt de veertienjarige scholier Felix Kumps een serie aan het verschijnsel. Hij geeft daarbij blijk van een grote belesenheid ("Gisteren lazen we over het gekwaak van de kikkers van Aristophanes: *brekekekex koax koax*. Maar Aristophanes verrijkte de wereld met nog meer klanknabootsingen.")

Het weblog komt de laatste tijd door de inspanning van onder anderen Kumps meer tot leven en is zeker een bezoekje waard.

De gratis e-mailnieuwsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Zie voor het archief [www.taalpost.nl](#). Afmelden kan [hier](#). U kunt Taalpost ook volgen via Twitter ([@Taalpost](#)).

Taalpost 1396

vrijdag 1 februari 2013

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

1. Taalnieuws

- Een nieuwe, algemene test Nederlands kan discriminatie veroorzaken tussen leerlingen in Wallonië en Brussel.

Bron: [Het Laatste Nieuws](#)

- Het Pools is nu de tweede taal van Engeland.

Bron: [The Guardian](#)

- Het aantal aanmeldingen voor taal- en cultuurstudies aan Nederlandse universiteiten is in 2012 met 12 procent gedaald.

Bron: [AD.nl](#)

2. Gedichtencolumns van de Gedichtenweek

Wat is taal in gedichten en hoe is die taal in de loop der jaren veranderd? Op de website van Onze Taal publiceert Marc van Oostendorp ter gelegenheid van de Gedichtenweek vijf columns over taal in gedichten. De [eerste column](#) gaat over het woord *as*, naar aanleiding van het gedicht 'Eenzame uitvaart' van Joke van Leeuwen. Wat betekent het woord *weesfiets* in het eerste gedicht van Anne Vegter in haar nieuwe functie als Dichter des Vaderlands? U ontdekt het in de [tweede column](#).

Nog een tip: die gedichten en nog veel meer poëzie kunt u lezen op het weblog [Laurens Jz. Coster](#). Wilt u dat de poëzie van dat project voortaan automatisch in uw inbox belandt? [Abonneer u dan gratis](#).

**Inschrijven voor de taaltrainingen van Onze Taal in april in Amsterdam is nu al mogelijk.
Bekijk het aanbod.**

3. Vrijkaarten voor Nederland Vertaalt

Op zondag 24 maart 2013 vindt van 14.00 tot 18.00 uur in het Muziekgebouw aan 't IJ in Amsterdam de vertaalmanifestatie [Nederland Vertaalt](#) plaats. Wij mogen van de organisatie 25 vrijkaarten weggeven aan lezers van Taalpost.

Wat staat er op het programma? U neemt deel aan enkele workshops. U verneemt wie de winnaars zijn van de recente vertaalwedstrijden van Nederland Vertaalt. En u bent erbij als Reina Dokter de Martinus Nijhoff Vertaalprijs 2013 krijgt voor haar vertalingen van Servo-Kroatische literatuur in het Nederlands.

Wilt u een vrijkaart? Stuur meteen een mail met als onderwerp 'Vrijkaarten Nederland Vertaalt' naar bureau@verstigt.nl. Doe het snel, want alleen de 25 snelste mailers krijgen vrijkaarten.

4. Uitslag wedstrijd *Boeren, burgers en buitenlui spreekwoordelijk geportretteerd*

In Taalpost 1390 vroegen we wat iemand doet als hij 'op z'n Urkers loopt'. Het antwoord kon u vinden in het januarinumnummer van *Onze Taal*: zich met een schommelende gang voortbewegen.

De twee exemplaren van [Boeren, burgers en buitenlui spreekwoordelijk geportretteerd](#) van Rien van den Broek gaan naar Judy Elfferich en Marjan Pierhagen. Veel spreekwoordplezier!

De gratis e-mailnieuwsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Zie voor het archief www.taalpost.nl. Afmelden kan [hier](#). U kunt Taalpost ook volgen via Twitter ([@Taalpost](#)).